

«شهروند» وضعیت خرید و فروش پلاسما در ایران را بررسی می‌کند:

اسکناس‌هایی آغشته به رنگ زرد پلاسمایی

[**حمید رضا خالدي**] : چند سالی است که فروش پلاسمای خود انسان به یکی از تجارت‌های پرخاشیه در بخش سلامت کشورمان بدل شده است. تجارتي که گرچه توسط برخي شرکت‌های خصوصی انجام می‌شود اما، بسیاری از متخصصان بر این باورند که با توجه به عوارضی که فروش مکرر خود برای انسان می‌تواند داشته باشد باید جلوی آن گرفته شود. با این حال به نظر می‌رسد هنوز عزمی در این زمینه وجود ندارد کماینکه همچنان گروهی از اقشار کم بضاعت جامعه با این روش تلاش می‌کنند تا بخشی از هزینه‌های زندگی خود را تأمین کنند. گرچه شاید خودشان هم بدانند که فروش پلاسمای خون، در دراز مدت می‌تواند عوارضی را برای سلامت آن‌ها به همراه داشته باشد.

اولین بار میزان نیاز کشور توسط سازمان غذا و دارو محاسبه و مدون شد که در چشم‌انداز آینده ۶۰۰ هزار لیتر پلاسما ایرانی تهیه و همزمان پالایشگری جهت تبدیل پلاسمای کشور به داروهای مورد نیاز بیماران در خاک ایران راه‌اندازی شود. البته ارقام متفاوتی در این زمینه ذکر می‌شود برخی نیاز کشور را یک میلیون لیتر و گروهی دیگر این رقم را ۲ میلیون لیتر عنوان می‌کنند اما بررسی‌های ما نشان می‌دهد که نیاز کشور چیزی بین ۶۰۰ تا ۸۰۰ هزار لیتر پلاسما است. از سویی برای اینکه اهدا خون تحت تأثیر فروش پلاسما قرار نگیرد، مقرشدن تهیه یک سوم پلاسمای اهدایی از طریق پرداخت پول جمع‌آوری شود و الباقی پلاسمای مورد نیاز کشور بامشارکت اهدا کنندگان داوطلب تهیه‌ودر اختیار پالایشگر قرار گیرد.

وی با ذکر اینکه سال گذشته ۳۵۰ هزار واحد پلاسما توسط سازمان انتقال خون تولید شد می‌گوید: معتقدم باید پلاسمای بیشتری تولید کنیم و در کنار آن از محل درآمدی که به دست می‌آید، پالایشگاه ایجاد کند. وی ادامه می‌دهد: وقتی بخش خصوصی اقدام به فروش پلاسمای کند ممکن است افرادی که اهدای خون برایشان خطرناک است نیز چندین بار برای فروش پلاسمای خود به مراکز خصوصی مربوطه بروند. همین باعث می‌شود تا سلامت افرادی که دچار کم خونی هستند و زمینه ابتلا به بیماری‌ها را دارند، به خطر بیفتد. مدیرعامل سازمان انتقال خون ایران با ذکر اینکه الان افرادی را داریم که فرد به خاطر فروش پلاسما به قیمت ۵۰۰ هزار تومان، ۲۶۰ بار در سال اهدای پلاسما داشته است می‌گوید: مسلم است که سیستم ایمنی این فرد پایین می‌آید و ممکن است عوارض بسیاری برای سلامت وی بوجود بیاید

جمالی با ذکر اینکه درصدد خرید پالایشگاه جدیدی برای افزایش ظرفیت تولید پلاسما به شیوه‌های نوین هستیم می‌گوید: امیدواریم طی ۲ سال آینده بتوانیم آمار تولید پلاسمای سازمان را بالا ببریم. اما برای رفع نیاز کشور به پلاسما چه باید کرد؟ سؤالی که مدیرعامل سازمان انتقال خون ایران در پاسخ به آن می‌گوید: ما جاذبه‌ها را عین پیچیدگی بسیار ساده است. یعنی کافی است فقط ۲۰۰ هزار نفر، سالی ۴ بار خون اهدا کنند. پس از در این صورت نیاز کشور به ۸۰۰ هزار لیتر پلاسما برطرف می‌شود. باید در این زمینه اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی کرد. مثلاً کافی است نیروهای عضو بسیج یا داوطلبان سازمان هلال احمر سالی ۴ بار خون اهدا کنند. همین کافی است تا نیاز کشور به پلاسما مرتفع شود.

ایجاد کردند که با پرداخت مقدار قابل توجهی پول و وعده آزمایش رایگان از طبقات فقیر جامعه پلاسما را خریداری کرده و برای پالایش به کشورهای اروپایی می‌فروشند. این رویه باعث شده تا متأسفانه به مرور زمان قبح دالای پلاسمای خون در کشور کمرنگ‌تر شود و این شرکت‌ها تلاش می‌کنند در استان‌های کوچک نیز بساط خود را راه بیندازند. موضوعی که به اعتقاد کارشناسان می‌تواند در سال‌های آتی با کمبود شدید فراورده‌های خونی در مراکز درمانی مواجه خواهیم شد.

بازاری داغ برای دادوستد پلاسما

رقمی که بابت یک نوبت اهدای پلاسما (البته بهتر است بگوئیم فروش) دریافت می‌کنند، عدد چشمگیری نیست و شاید برای خیلی‌ها پول تو جیبی نیز تلقی می‌شود. اما همین رقم نیز کافی است تا گروهی از اقشار کم بضاعت ترغیب شوند و هفته‌ای دو مرتبه به این مراکز خرید پلاسما بیایند.

مدیرعامل سازمان انتقال خون ایران، اما معتقد است که پلاسما فروش در بخش خصوصی، به نوعی عاملی است برای به خطر انداختن سلامت اهدا کننده و مصرف‌کننده داروهای مشتق از پلاسما، ضمن آنکه این روش، باعث کاهش اهدای داوطلبانه خون نیز خواهد شد. جست و جوی خبرنگار «شهروند» حکایت از آن دارد که شرکت‌های خصوصی برای هر نوبت فروش پلاسما، رقمی در حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومان را به اهداکننده می‌پردازند. سپس آن را به قیمتی گزاف به شرکت‌های خارجی تولیدکننده یا خریدارهای خاص می‌فروشند و بعد از آنکه داروها در خارج تولید شد، بخش خصوصی یا دولت دوباره داروها را با قیمت‌هایی نجومی می‌خرد و در اختیار داروخانه و توزیع‌کننده‌ها قرار می‌دهند؛ این در حالی است که جمع‌آوری پلاسمای انسانی، سود زیادی برای مراکز دارد. زیرا، داروهای مشتق از پلاسما، بسیار گران قیمت و البته، حیاتی هستند. در حالی که پزشکان عنوان می‌کنند هفته‌ای یک نوبت اهدای پلاسما، مشکلی ندارد؛ اما مراکز خصوصی جمع‌آوری پلاسما، به این موضوع توجه ندارند و مشاهده می‌شود که برخی افراد تا دو نوبت در هفته هم برای فروش پلاسمای خون خود اقدام می‌کنند.

لزوم فرهنگ‌سازی

مصطفی جمالی، مدیرعامل سازمان انتقال خون ایران در گفت و گو با «شهروند» می‌گوید: در بازنگری عملکرد مراکز جمع‌آوری پلاسمای، که چند سال قبل صورت گرفت، برای

احتمالاً شما هم می‌دانید که هر فرد بالغی حدود ۵ لیتر خون در بدن خود دارد. خون از دو قسمت سلولی و پلاسمایی تشکیل شده است. عناصر سلولی حدود ۴۴ درصد حجم خون را تشکیل می‌دهد که شامل: گلبول‌های قرمز با طول عمر ۱۲۰ روز، مسئول اکسیژن‌رسانی به سلول‌های بدن. گلبول‌های سفید با طول عمر ۹-۳ روز، مسئول دفاع بدن در مقابل عوامل خارجی و پلاکت‌ها با طول عمر ۱-۲ روز در انعقاد خون دخالت دارند. پلاسما ۵۶ درصد حجم خون را تشکیل می‌دهد که ۹۰ درصد آن آب و ۱۰ درصد بقیه شامل املاح، قند، چربی، آنتی‌بادی‌ها و پروتئین‌های مختلفی همچون: آلبومین، فاکتورهای انعقادی، ایمونوگلوبولین و فیبرینوژن می‌باشد.

پلاسما مایع زرد رنگ تشکیل دهنده خون است که پس از جداسازی خون از سایر اجزای سلولی بدست می‌آید. اما آنچه مهم است این است که پلاسمای انسانی به عنوان منبع آنتی‌بادی‌ها در تولید داروهای بسیار مهم و حیاتی برای بیماران نیازمند همچون بیماران هموفیلی، نقص سیستم ایمنی بدن و بسیاری دیگر از بیماری‌های اتوایمون. کاربرد به سزایی دارد. همچنین پروتئین پلاسما در درمان شوک و سوختگی‌های شدید کاربرد فراوانی دارد

خون‌فروشی در حاشیه

خون اصلی ترین و پیچیده‌ترین مایع جاری در بدن است که در موارد خاص توسط پزشک معالج تجویز می‌شود و اهدای آن حیاتی دوباره را به بیماران نیازمندی بخشد.

اجزای خون شامل گلبول‌های قرمز که برای افراد دارای کم خونی استفاده می‌شود، پلاکت‌ها برای بیماری‌های خون‌ریزی دهنده و هنگامی که شمار پلاکت‌های خونی کاهش یافته است و پلاسما برای تأمین پروتئین‌های خون به کار می‌رود. در خصوص مراکز جمع‌آوری پلاسما به ماده ۲ اساسنامه سازمان انتقال خون ایران مصوب مجلس شورای اسلامی اشاره می‌کنم که بر اساس آن تهیه و تولید همه فراورده‌های خونی و پلاسمایی و تدوین دستورالعمل‌های آن بر عهده سازمان انتقال خون ایران است. در سال‌های گذشته قرار بود شرکت‌های خصوصی در ایران پالایشگاه پلاسما برای تولید دارو راه‌اندازی کنند ولی متأسفانه خلف وعده صورت گرفت و این شرکت‌ها که تعداد آن‌ها به حدود ۲۰ عدد می‌رسد، مراکز جمع‌آوری پلاسما در حاشیه شهر تهران و برخی شهرهای دیگر

آموزش

چگونگی محاسبه «تاثیر مثبت معدل» در کنکور

مدیر کمیسیون اساسنامه ها و مقررات تحصیلی شورای عالی آموزش و پرورش نحوه تاثیر «سوابق تحصیلی» پایه های یازدهم و دوازدهم در کنکور سراسری را تشریح و توضیحاتی در خصوص تعداد دروس امتحان نهایی دانش آموزان و همچنین «نحوه محاسبه تاثیر مثبت معدل در کنکور امسال»، ارائه کرد.

مصوبه تاثیر معدل در کنکور، روزهای ابتدایی سال ۱۴۰۴ را با تصمیم گیری های جدیدی که از سوی شورای سنجش و پذیرش و شورای عالی انقلاب فرهنگی اتخاذ شد، آغاز کرد اما روز گذشته این مصوبه با تمامی حواشی و جنجال هایی که برپا کرد با ابلاغ از سوی رئیس جمهور به پله نهایی خود رسید تا تکلیف داوطلبان کنکور برای ایجاد سوابق و ترمیم نمرات، در اوایل پسین روزهای نزدیک شدن به امتحانات نهایی و کنکور سراسری مشخص شود.

«بر اساس مصوبه ابلاغی رئیس جمهور در آزمون سراسری سال ۱۴۰۴، برای همه متقاضیان ورود به آموزش عالی، سابقه تحصیلی پایه یازدهم با تاثیر مثبت و پایه دوازدهم با تاثیر قطعی بر اساس نتایج آزمونهای نهایی دروس مصوب، در نمره کل سابقه تحصیلی لحاظ می شود و سهم نمره کل سابقه تحصیلی برای همه متقاضیان ورود به آموزش عالی در رشته های پرمقتاضی ورود به آموزش عالی در رشته های پرمقتاضی ۶۰ درصد باشد.»

«همچنین مقرر شد در آزمون سراسری سال ۱۴۰۵، دروس عمومی و تخصصی پایه یازدهم و دوازدهم بر اساس نتایج آزمونهای نهایی دروس مصوب، مبنای تشکیل سابقه تحصیلی برای همه متقاضیان ورود به آموزش عالی باشد و سهم نمره کل سابقه تحصیلی برای همه متقاضیان ورود به آموزش عالی در رشته های پرمقتاضی با تاثیر قطعی ۶۰ درصد باشد.»

«در آزمون سراسری ۱۴۰۶ و بعد از آن نیز دروس عمومی و تخصصی پایه های یازدهم و دوازدهم بر اساس نتایج آزمون های نهایی دروس پایه یازدهم، مبنای تشکیل سابقه تحصیلی برای همه متقاضیان ورود به آموزش عالی است و سهم نمره کل سابقه تحصیلی برای همه متقاضیان ورود به آموزش عالی در رشته های پرمقتاضی با تاثیر قطعی ۶۰ درصد است.»

خرداد امسال تنها ۶ درس پایه یازدهم جز امتحانات نهایی خواهد بود

با توجه به این ابلاغ، مهدی خراشادی زاده مدیر کمیسیون اساسنامه ها و مقررات تحصیلی شورای عالی آموزش و پرورش در گفت و گو با ایسنا، توضیحاتی تکمیلی در خصوص این مصوبه ارائه کرد و گفت: خلاصه مصوبه اعلام می کند که صرفاً برای امسال (امتحانات نهایی خرداد ۱۴۰۴) آموزش و پرورش ۶ درس پایه یازدهم را در امتحانات نهایی آزمون می گیرد و از خرداد ۱۴۰۵ به بعد از ۱۲ درس امتحانات نهایی پایه یازدهم، آزمون گرفته می شود.

وی با بیان اینکه این مصوبه قطعی و در سایت شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز موجود است افزود: بر اساس مصوبه ۹۱۵، یک تبصره به بند ۲ مصوبه ۹۱۳ اضافه شد. خود مصوبه ۹۱۳ دارای سه بند بود، در بند یک، تاثیر قطعی سابقه تحصیلی پایه یازدهم برای سنجش و پذیرش متقاضیان ورود به آموزش عالی «حذف» شد. در بند دوم نیز سهم نمره سابقه تحصیلی پایه یازدهم و دوازدهم برای متقاضیان ورود به آموزش عالی در رشته های پر مقتاضی به میزان ۶۰ درصد و با تاثیر قطعی لحاظ و در بند سه هم عنوان شد که جزئیات این ماده، واحده به پیشنهاد شورای عالی آموزش و پرورش به شورای سنجش و پذیرش رفته و تصویب شود.

سابقه تحصیلی پایه یازدهم در کنکور ۱۴۰۴ بر اساس نتایج آزمون های نهایی ۶ درس تعیین می شود

خراشادی به مصوبه جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی اشاره کرد و گفت: در آزمون سراسری سال ۱۴۰۴ پایه یازدهم تاثیر مثبت و پایه دوازدهم تاثیر قطعی ۶۰ درصدی دارد و سابقه تحصیلی پایه یازدهم بر اساس نتایج آزمون های نهایی دروس مصوب جلسه ۱۰۵۳ تاریخ ۴ اسفند ۱۴۰۳ شورای عالی آموزش و پرورش که ۶ درس هستند، لحاظ می شود.

وی در خصوص دانش آموزی که سال ۱۴۰۴ کنکور دارد و پایه یازدهم را سال گذشته با ۱۲ درس نهایی گذرانده است اظهار کرد: این دانش آموز اگر بخواهد با استفاده از ایجاد سابقه تحصیلی در کنکور امسال شرکت کند باید ۶ درس را به عنوان امتحان نهایی انتخاب کند تا سوابق بر اساس این تعداد دروس استخراج شود. اما اگر نخواهد، چون تاثیر پایه یازدهم برای کنکور ۱۴۰۴ مثبت است، می تواند امتحان ندهد و اینگونه دروس پایه دوازدهم را که امتحان نهایی داده و بر اساس آن دیپلم گرفته، با تاثیر ۶۰ درصدی در کنکور برایش لحاظ می شود.

تکلیف تعداد دروس امتحانات نهایی دانش آموزان پایه دهم و یازدهمی که سال های ۱۴۰۵ و ۱۴۰۶ کنکور سراسری دارند

مدیر کمیسیون اساسنامه ها و مقررات تحصیلی شورای عالی آموزش و پرورش ادامه داد: دانش آموز پایه یازدهم امسال که مشغول تحصیل است و سال ۱۴۰۵ کنکور می دهد طبق مصوبه ۹۱۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی، شش درس آزمون نهایی پایه یازدهم امسال را با تاثیر قطعی خواهد داشت.

خراشادی در مورد دانش آموزی که امسال در پایه دهم مشغول تحصیل است و سال ۱۴۰۶ کنکور دارد گفت: این دسته از دانش آموزان باید تمام دروس پایه یازدهم را بر اساس مصوبه ۱۰۳۱ شورای عالی آموزش و پرورش، امتحان نهایی دهد.

نحوه محاسبه «تاثیر مثبت معدل» در کنکور امسال

وی به نحوه محاسبه تاثیر مثبت معدل در کنکور امسال پرداخت و افزود: صرفاً برای متقاضیان شرکت در آزمون سراسری سال ۱۴۰۴، نمره کل سابقه تحصیلی بر اساس دو مجموعه ضرایب (مجموع پایه های یازدهم و دوازدهم / دوازدهم) محاسبه و بیشترین نمره کل با سهم ۶۰ درصدی در پذیرش داوطلبان ورود به آموزش عالی اعمال می شود.

نحوه ترمیم مجدد پایه دوازدهم

همچنین ترمیم نمره برای اولین مرتبه در خرداد ۱۴۰۴ به صورت «تک درس» یا «تمامی دروس» مجاز است. نحوه ترمیم مجدد پایه دوازدهم در خرداد ۱۴۰۴ و ترمیم نمرات دروس پایه های یازدهم و دوازدهم از خرداد ۱۴۰۵ به بعد نیز به شرط شرکت در آزمون تمامی دروس نهایی پایه مورد نظر است و داوطلبان می توانند بدون محدودیت دفعات نسبت به ترمیم نمرات آن پایه اقدام کنند. نمرات اخذ شده در این آزمون ملاک محاسبه نمره کل سابقه تحصیلی خواهد بود.